

Mål C-642/23

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

26 oktober 2023

Domstol som begär förhandsavgörande:

Landgericht Düsseldorf (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

16 oktober 2023

Klagande:

Flightright GmbH

Motpart:

Etihad Airways P.J.S.C.

Landgericht Düsseldorf

Beslut

I målet

Flightright GmbH mot Etihad Airways P.J.S.C.

har 22:a avdelningen för civilmål vid Landgericht Düsseldorf

den 16 oktober 2023

[utelämnas]

fattat följande beslut:

Målet förklaras vilande.

Följande frågor rörande unionsrättens tolkning hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande enligt artikel 267 första stycket b och tredje stycket FEUF:

1.

Ska artikel 8.1a jämförd med artikel 7.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar och om upphävande av förordning (EEG) nr 295/91 tolkas så, att det föreligger ett giltigt skriftligt samtycke från passageraren om återbetalning av inköpspriset för biljetten i form av resevouchers och tillgodohavanden när passageraren själv, via flygbolagets webbplats, har skapat ett elektroniskt kundkonto till vilket resevoucherna och tillgodohavandena ska överföras, utan att passageraren har bekräftat sitt samtycke till denna typ av återbetalning genom en egenhändig underskrift?

2.

För det fall fråga 1 besvaras jakande: Kan passageraren återkalla sitt giltiga samtycke till återbetalning av inköpspriset för biljetten i form av resevouchers och tillgodohavanden och på nytt kräva fullgörande genom betalning i pengar när flygbolaget i ett senare skede inte krediterar de resevouchers och tillgodohavanden som utlovats till kundens konto?

Skäl

I.

Överlåtaren hade en bekräftad platsreservation för den flygning som motparten skulle utföra den 7 september 2020 från Düsseldorf via Abu Dhabi (flygning nr EY24) till Brisbane – Queensland (flygning nr EY484). Bokningen bestod av en så kallad öppen returbiljett (utan fast bokning av returdatum). Flygning EY24 som motparten skulle utföra ställdes emellertid in. Det totala priset för utrese- och returflygningen per passagerare var 1 189,00 euro. Detta pris betalades av överlåtaren till researrangören ”free4Travel”.

Efter att researrangören ansökt om konkurs i juli 2020 och inte hade återbetalat inköpspriset för biljetten, kontaktade överlåtarens far motparten för hennes räkning. Motparten erbjöd honom att formellt boka om flygningarna för att skapa en ny IATA-bokningskod. Han samtyckte till detta. Därefter ringde överlåtarens far återigen till en anställd vid motpartens servicecenter och fick löfte om att ett tillgodohavande av flygmil som kunde lösas in mot en Etihad-flygning motsvarande värdet av den erlagda betalningen (med en giltighetstid på två år), ett tillgodohavande av ytterligare flygmil till ett värde av 400,00 USD och ett ytterligare tillgodohavande av ytterligare 5 000 Etihad Guest mil skulle krediteras. För detta ändamål ombads varje resenär att skapa ett motsvarande Etihad

kreditkonto, vilket de gjorde. Medresenären krediterades därefter de utlovade betalningarna, men inte överlåtaren.

Genom skrivelse av den 16 mars 2021 underrättade klaganden, för överlåtarens fars räkning och för den andra medresenären med samma bokning med bokningskoden, motparten om att de utnyttjade sin rätt att välja enligt artikel 8.1 a i förordning (EG) nr 261/2004 och begärde återbetalning av hela inköpspriset för biljetten för alla delar av resan som inte hade fullföljts inom sju dagar.

Genom skrivelse av den 13 augusti 2021 angav överlåtaren ”för fullständighetens skull” att hon ”önskade återbetalning av inköpspriset för biljetten enligt artikel 8.1 a och första strecksatsen i förordning (EG) nr 261/2004” och att hon återigen överlät ”den rätt till återbetalning som tillkommer henne till Flightright GmbH” (klaganden).

Genom förevarande talan har klaganden yrkat återbetalning av hela inköpspriset för biljetten som följer av den rättighet som överlåtits.

Motparten har bestritt att klaganden har talerätt.

Amtsgericht (Distriktsdomstolen) ogillade talan med motiveringen att klaganden på sin höjd kunde begära kompensation för kostnaderna för utreseflygningen, vilka klaganden emellertid inte hade beräknat i förevarande fall, trots att domstolen hade förelagt detta.

Klaganden överklagade förstainstansrättens dom i korrekt form och inom föreskriven frist.

Klaganden har i överklagandeförfarandet yrkat att domen från Amtsgericht Düsseldorf (Distriktsdomstolen i Düsseldorf) av den 29 april 2022 [utelämnas] ska ändras och att motparten ska förpliktas att till klaganden utge 1 189,00 euro, jämte ränta med fem procentenheter över basräntan från den 24 mars 2021.

Motparten har begärt att domen från första instans ska fastställas.

II.

Huruvida överklagandet ska bifallas beror på de frågor som anges ovan. Dessa frågor är således relevanta för utgången i målet.

Detaljerad redogörelse:

1.

Klaganden kan ha rätt till återbetalning av inköpspriset för biljetten, till ett belopp av 1 189,00 euro, i enlighet med artikel 8.1 a och 7.3 i förordning (EG) nr 261/2004.

a) Enligt artikel 5 och artikel 8.1 a i förordning (EG) nr 261/2004 har resenären för det fall att en etapp av flygningen ställs in i princip rätt till återbetalning av inköpspriset för biljetten för de delar av resan som inte fullföljts. De delar av resan som inte fullföljts omfattar – såsom i förevarande fall – vid en enda bokning såväl utrese- som returflygningen ([utelämnas] se även Europeiska kommissionens tolkningsriktlinjer av den 10 juni 2016, C (2016) 3502 final, punkt 4 b och Europeiska kommissionens tolkningsriktlinjer COVID-19 av den 18 mars 2020, C(2020) 1830 final, punkt 3.2). Begreppet ”resa” i begreppet ”delar av resan” ska ges en vidare innebörd än begreppet ”flygning” i den mening som avses i förordning (EG) nr 261/2004. Begreppet ”flygning” ska tolkas på så sätt att en flygning i huvudsak består av en lufttransport, och är därmed, på ett visst sätt, en ”enhet” av denna transport, utförd av ett lufttrafikföretag som fastställer sin färdväg. Begreppet ”resa” däremot, är förknippat med passageraren som person, som väljer sin bestämmelseort och tar sig dit med flygningar som utförs av lufttrafikföretag. En resa, som vanligtvis inbegriper delarna ”utresa” och ”återresa”, bestäms framför allt av det personliga och individuella syftet med förflyttningen (se EU-domstolens dom av den 10 juni 2008 – C-173/07 [utelämnas]). De delar av resan som inte fullgjordes på grund av att den första delen av utreseflygningen ställdes in omfattade därför såväl den resterande delen av utreseflygningen som hela returflygningen. I motsats till vad Amtsgericht (Distriktsdomstolen) anser saknar det således betydelse att klaganden inte har kunnat beräkna kostnaderna för utreseflygningen. Begäran avser återbetalning av hela inköpspriset för biljetten, i förevarande fall 1 189,00 euro.

b)

Frågan är emellertid huruvida begäran helt ska ogillas på grund av att överlåtaren, som företräds av sin far, redan tidigare har utövat sin rätt gentemot motparten att välja återbetalning av inköpspriset för biljetten enligt artikel 8.1 jämförd med artikel 7.3 i förordning (EG) nr 261/2004 genom att acceptera betalning i form av tillgodohavanden. Enligt vittnesmålet skapade resenären efter samråd med motparten ett Etihad kreditkonto, till vilket ett tillgodohavande av flygmil motsvarande värdet av den erlagda betalningen, ett tillgodohavande av ytterligare flygmil till ett värde av 400,00 USD och ytterligare 5 000 Etihad Guest mil skulle krediteras. Resenären skapade själv detta konto på elektronisk väg via motpartens webbplats. I detta sammanhang uppstår frågan huruvida det självständiga skapandet av ett Etihad kreditkonto till vilket, i enlighet med vad som hade diskuterats och överenskommits mellan passageraren och det lufttrafikföretag som utför flygningen, ett tillgodohavande av flygmil motsvarande värdet av erlagda betalningar, ytterligare flygmil till ett värde av 400,00 USD och ytterligare 5.000 Etihad Guest mil skulle krediteras, ska anses utgöra ett ”skriftligt samtycke” av passageraren, i den mening som avses i artikel 7.3 i förordning (EG) nr 261/2004, inom ramen för en självständig unionsrättslig tolkning av begreppet, eller om passagerarens samtycke kräver en egenhändig underskrift, vilket bland annat krävs enligt den nationella bestämmelsen i 126 § BGB.

Vad gäller artikel 31.2 och 31.3 i Montrealkonventionen har EU-domstolen visserligen slagit fast att den ska tolkas så, att den inte utgör hinder för att kravet på skriftlig form anses vara uppfyllt om en anställd vid lufttrafikföretaget, med passagerarens vetskap, ger skadeanmälan skriftlig form, antingen på papper eller elektroniskt, genom att lägga in den i lufttrafikföretagets informationssystem, förutsatt att passageraren kan kontrollera riktigheten hos den skriftliga reklamation som den anställda har registrerat i lufttrafikföretagets informationssystem och, om behov finns, kan ändra eller komplettera, eller till och med ersätta, reklamationen innan den tidsfrist som föreskrivs i artikel 31.2 i Montrealkonventionen löper ut (se EU-domstolens dom av den 12 april 2018 – C-258/16 punkt 47). En egenhändig underskrift krävs följaktligen inte. Frågan huruvida denna vida tolkning även kan överföras på förordning (EG) nr 261/2004 har emellertid ännu inte avgjorts.

2.

Om den första frågan besvaras så, att ”skriftligt samtycke” inte kräver en egenhändig underskrift av passageraren, utan att det räcker att ett användarkonto skapas personligen för mottagande av tillgodohavanden, uppkommer den ytterligare frågan huruvida passageraren kan återkalla sin utövade rätt att välja och på nytt begära återbetalning av inköpspriset för biljetten i pengar när, såsom i förevarande fall, det lufttrafikföretag som utför flygningen inte har gjort en sådan kreditering trots att detta avtalats.

Såvitt framgår har inte heller denna fråga avgjorts (slutgiltigt) av unionsdomstolen varför den ska hänskjutas till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande.

III.

[utelämnas]